

ÍNDIX DE LA SATISFACCIÓ POLÍTICA A CATALUNYA

maig 2006

RPEO 350

**Registre Públic d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya
Decret 1/2005, d'11 de gener**

Generalitat de Catalunya
Institut d'Estadística de Catalunya
Centre d'Estudis d'Opinió

Índex de la satisfacció política a Catalunya

Perfils de la satisfacció i impacte en la participació política

---

EVOLUCIÓ JUNY 2005 – MARÇ 2006

RPEO núm. 350

Registre Públic d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya
Decret 1/2005, d'11 de gener

Índex

INTRODUCCIÓ

1. Evolució de l'índex de satisfacció política
2. Models participatius
3. Comportament electoral
4. Transvasaments de vot
5. Efectes sobre la projecció de vot

CONCLUSIONS

Introducció

A continuació es presenta l'evolució que l'**índex de satisfacció política (ISP)** ha experimentat durant els primers mesos de l'any 2006 utilitzant per al seu càlcul els resultats del Baròmetre d'Opinió Política que ha dut a terme el Centre d'Estudis d'Opinió durant el mes de març del 2006.

D'acord amb les anteriors entregues, aquest índex s'elabora a partir d'un conjunt de variables extretes de la citada enquesta seguint la mateixa metodologia que la utilitzada en l'índex del primer semestre del 2005 (RPEO núm. 303), amb l'objectiu de crear una mesura unificada i sintètica del malestar polític.

Per malestar o insatisfacció s'entén el descontentament respecte la situació política i econòmica en general, així com cap als partits i els polítics en el seu conjunt. L'índex permet donar una puntuació concreta a cada enquestat segons el seu grau de satisfacció política, per després ubicar-los dins d'un dels dos blocs en que es divideix la mostra: satisfets (aquells que n'obtenen un valor positiu a l'índex) o insatisfets (aquells amb un índex de valor negatiu). El seguiment periòdic de l'evolució d'aquests dos grups permet captar, a partir d'una eina objectiva com és l'índex, el clima de satisfacció política de la població catalana.

Les variables emprades per a l'elaboració de l'**índex de satisfacció política** són les següents:

- Satisfacció amb la democràcia
- Eficàcia política externa¹
- Eficàcia política interna²
- Valoració dels polítics catalans
- Simpatia cap als partits
- Valoració de la situació econòmica
- Evolució de l'economia en l'últim any
- Evolució de la situació econòmica personal en l'últim any
- Valoració de la situació política
- Evolució de la situació política en l'últim any

Cadascuna d'elles ha estat modificada per prendre valors entre 1 i -1. L'índex ha estat elaborat a partir de l'addició de totes elles. Un cop elaborat aquest instrument, s'analitza l'impacte de la satisfacció en el comportament electoral, tant en la decisió de participar o abstenir-se, com en el canvi o manteniment del vot a cadascun dels partits, tenint en compte l'evolució temporal. En aquest sentit, s'estudia quins són els partits que es veuen més afectats pels canvis en el clima de satisfacció política, i en quins comportaments es tradueix.

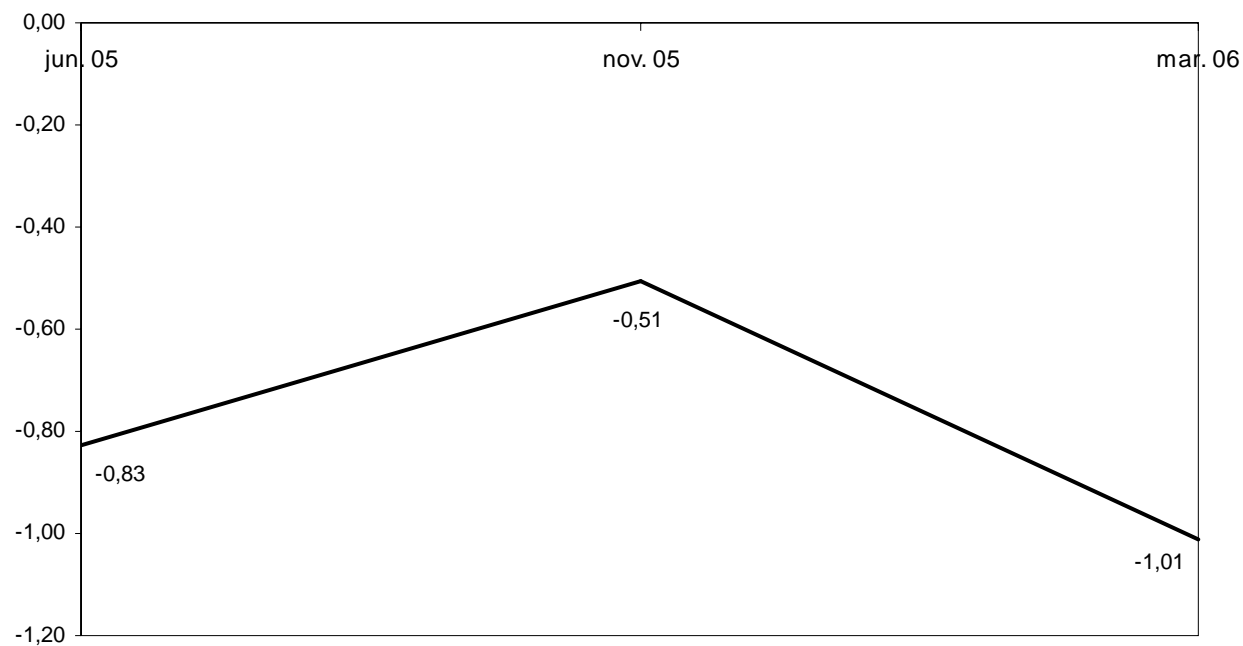
---

¹ Sota aquest títol s'incorporen les respostes als dos enunciats següents: a) "Crec que els polítics tenen en compte el que pensa la gent", i b) "Els polítics només busquen el benefici propi".

² Inclou la resposta a l'enunciat: "La gent del carrer pot influir en el que fan els polítics".

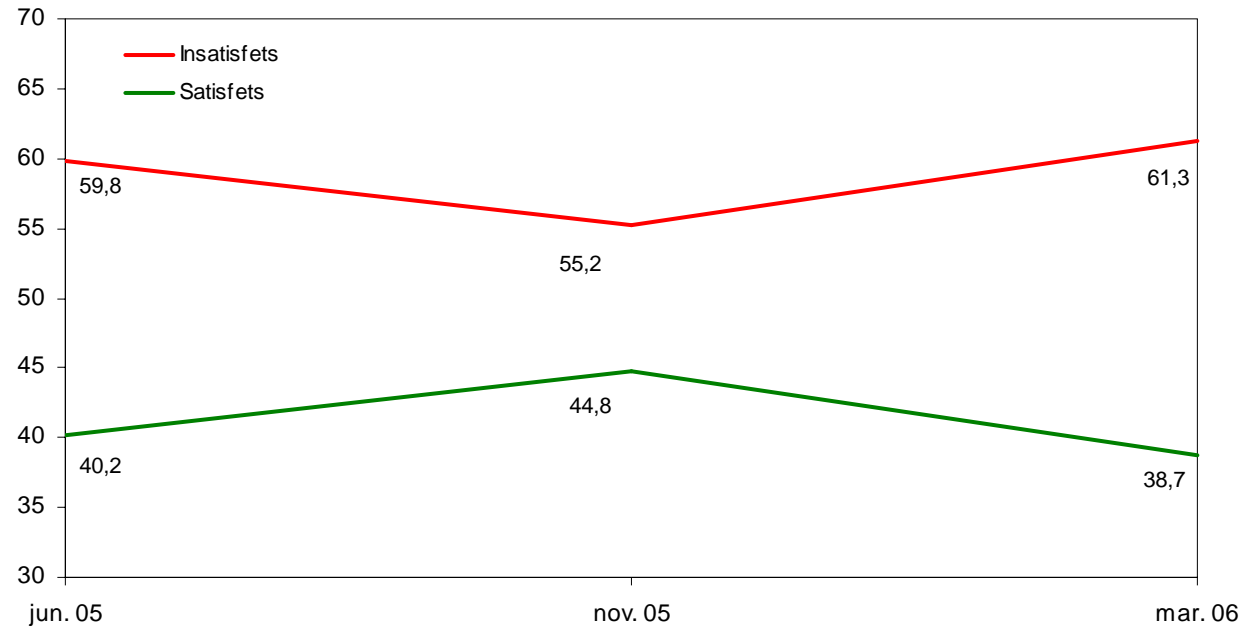
1. Evolució de l'índex de satisfacció política

Gràfic 1. Evolució del índex de satisfacció política

L'actual índex de satisfacció política de març del 2006 ha experimentat un empitjorament respecte la darrera mesura realitzada el novembre del 2005. La mitjana de març és de -1,01. Aquesta xifra representa un empitjorament de mig punt en l'índex i marca el punt més baix de la sèrie iniciada al juny de l'any passat.

Evolució de l'índex de satisfacció política en percentatges

El gràfic mostra l'evolució del percentatge de catalans políticament satisfets –els que obtenen valors positius de l'índex– i els insatisfets –els que n'obtenen un índex amb valors negatius-. El percentatge de satisfacció política ha disminuït durant els darrers mesos en més de sis punts (6,1): si al novembre el percentatge de satisfets era del 44,8%, al març passen a ser el 38,7%.

2. Models participatius

Per tal d'analitzar l'impacte de la insatisfacció sobre la decisió de participar o abstenir-se a les eleccions autonòmiques, s'ha dissenyat una tipologia del comportament participatiu. Aquesta tipologia es basa en les respostes donades pels ciutadans a les preguntes sobre intenció i record de vot, reconstruïdes de forma que indiquin només dues possibilitats: vota, i no vota. A partir del creuament d'aquestes variables, s'han definit quatre perfils de comportament:

Quadre 1. Tipologia del comportament participatiu

		Record de vot	
		No va votar	Sí va votar
Intenció de vot	No votarà	ABSTENCIONISTES	DESMOBILITZATS
	Sí votarà	MOBILIZATS	PARTICIPATIUS

Abstencionistes: Part de l'electorat que es va abstenir a les darreres eleccions autonòmiques i que pensa tornar a fer-ho en les properes.

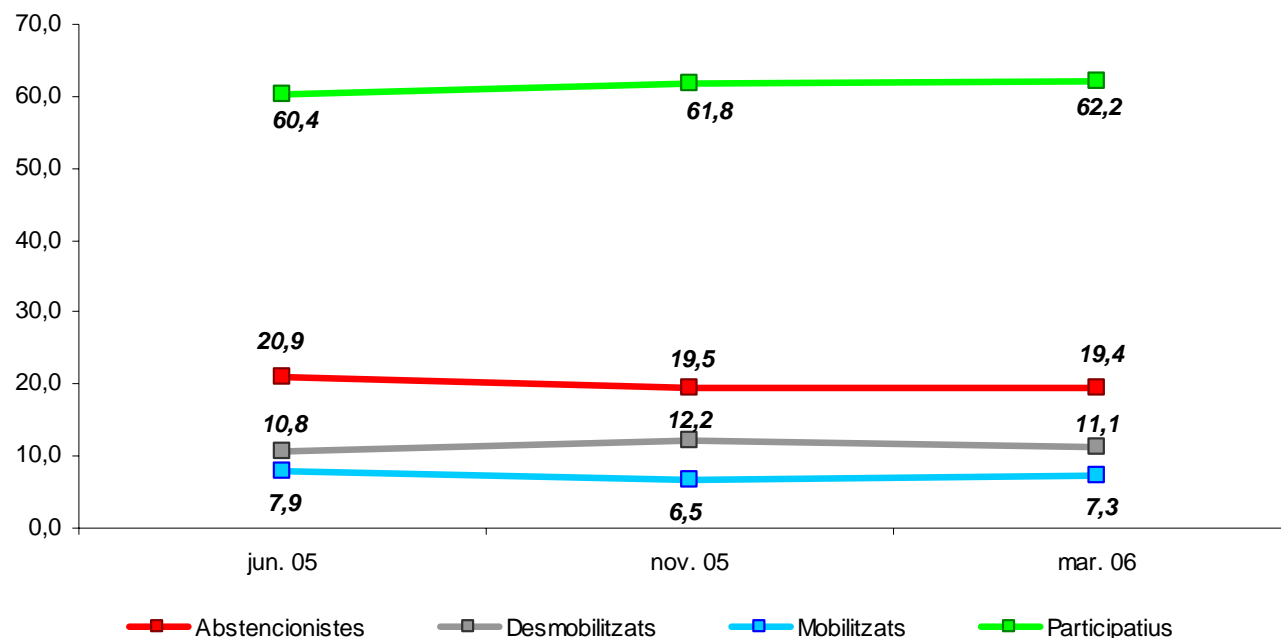
Participatius: Part de l'electorat que va votar a les darreres eleccions autonòmiques i que pensa tornar a fer-ho en les properes.

Desmobilitzats: Part de l'electorat que va votar a les darreres eleccions i que pensa abstenir-se a les properes.

Mobilitzats: Part de l'electorat que va abstenir-se a les darreres eleccions i que pensa votar a les properes.

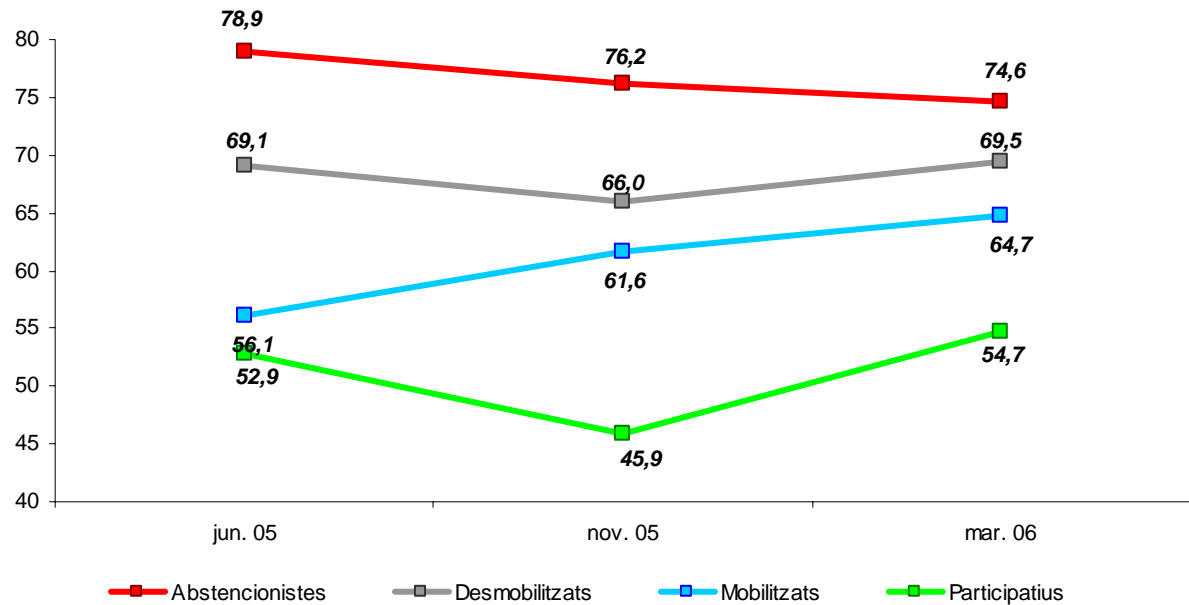

Perfils de comportament electoral

Com es pot apreciar al gràfic, les quatre categories que acabem de definir mostren una considerable estabilitat al llarg de les tres enquestes realitzades fins el moment. Els resultats de març, en coherència amb la resta de la sèrie mostren que gairebé dos de cada tres catalans (62,2%) manté un perfil participatiu; els abstencionistes sumen prop d'una cinquena part (19,4%); el grup dels desmobilitzats baixa un punt respecte al novembre passat i es queda en un 11,1%; mentre que el dels mobilitzats presenten un lleuger increment fins el 7,3%.

Nivell d'INSATISFACCIÓ dins de cada perfil participatiu

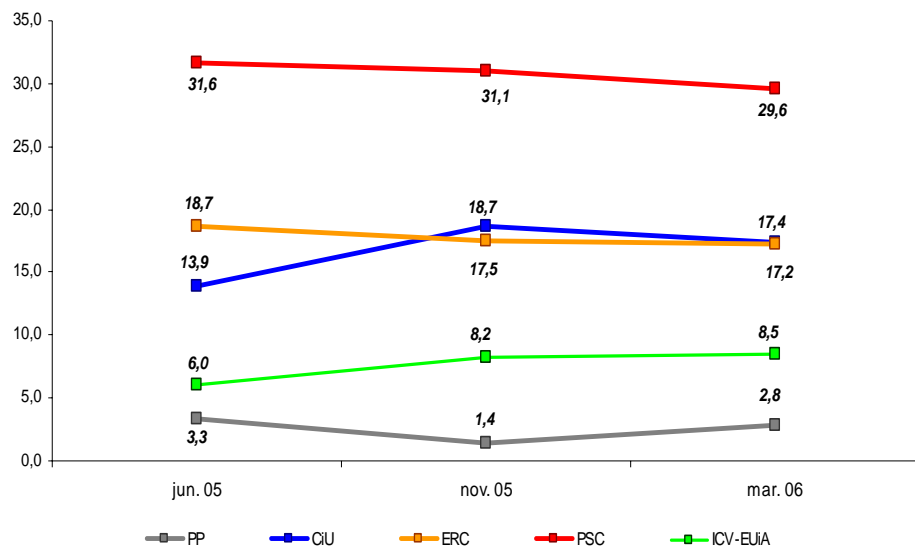
El següent gràfic mostra que s'han experimentat canvis pel que fa als nivells d'insatisfacció política de cada perfil participatiu. Entre els participatius s'ha tornat als nivells d'insatisfacció del juny de l'any passat, el que representa una pujada de la insatisfacció dins aquest grup de gairebé 9 punts respecte al darrer baròmetre de novembre del 2005. El nivell d'insatisfacció també continua augmentant entre el grup dels mobilitzats, que pugen el seu grau d'insatisfacció 3 punts respecte el novembre. Un increment aquest molt similar a l'experimentat pels desmobilitzats, que també retornen a un nivell d'insatisfacció equivalent a l'enregistrat el juny de 2005. L'únic perfil que, dins la sèrie de tres enquestes, no obté en la present onada el seu nivell màxim d'insatisfacció, és el dels abstencionistes, els quals, des del juny mostren una lleugera tendència a la baixa, malgrat mantenir-se clarament com el grup amb més insatisfacció dels quatre (74,6%, tres de cada quatre abstencionistes es troba insatisfet amb la política).

3. Comportament electoral

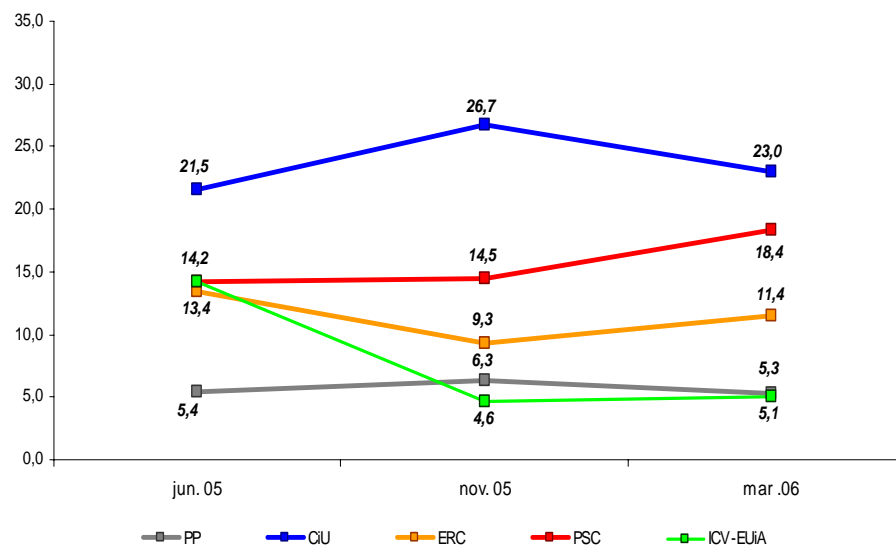
Entre els satisfets, el partit més votat és el PSC (29,6%), que manté la primera posició des del juny, tot i que amb una lleugera davallada de 2 punts des de llavors. A 12 punts de distància del PSC, es produeix un empat en el segon lloc entre CiU (que ha retallat la distància inicial de gairebé 5 punts) i ERC entorn al 17%. ICV-EUiA se situa en el 8,5%, mentre que el partit amb un menor record de vot entre els satisfets és el PP amb un 2,8%.

Pel que fa als insatisfets, el partit més votat dins d'aquest grup és CiU, amb un 23% (que va arribar a ser del 26,7% al mes de novembre de 2005). En segon lloc, mostrant un increment de gairebé 4 punts respecte la darrera enquesta, se situa el PSC (18,4%), seguit per ERC, que també presenta un lleuger increment d'uns 2 punts. Per últim, PP i ICV-EUiA recullen entorn del 5% del record de vot dels insatisfets.

Record de vot dels SATISFETS

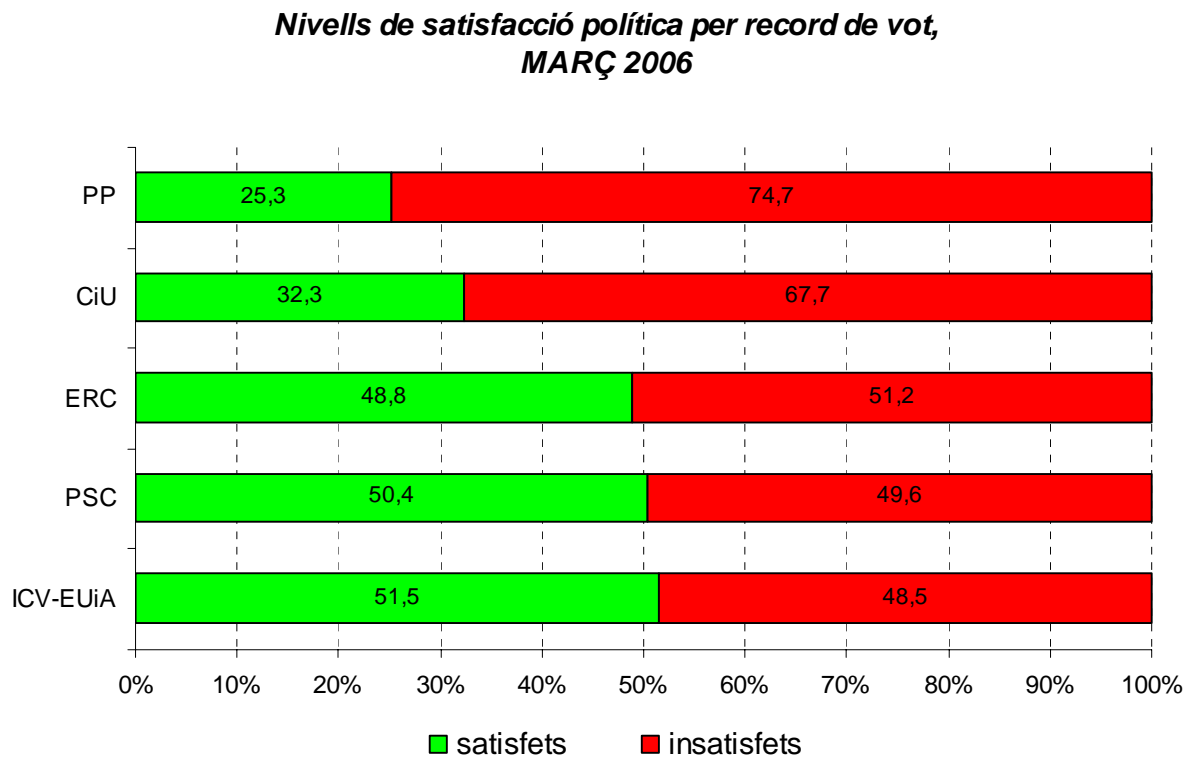
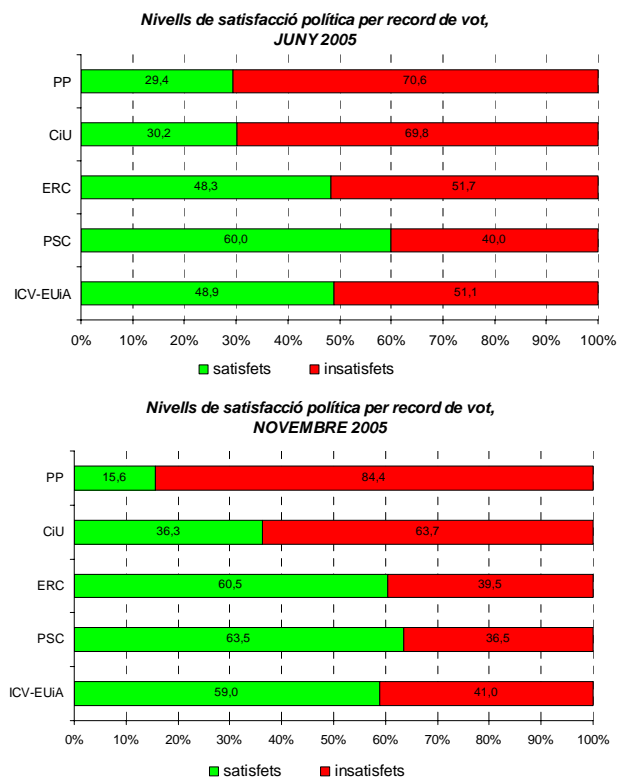

Record de vot dels INSATISFETS

A continuació es presenten els gràfics que mostren la proporció de satisfets i insatisfets dins cadascuna de les formacions polítiques catalanes. A diferència dels gràfics anteriors, on es mostra el record de vot del grup dels satisfets i dels insatisfets, ara es vol esbrinar quin percentatge de cadascun d'aquests dos grups hi ha dins de cada electorat.

El 74,7% dels votants del PP es troben insatisfets, percentatge que redueix en prop de 10 punts (9,7) el nivell d'insatisfets dins d'aquest partit registrat el passat novembre. Excepte el PP, la resta de partits han vist incrementar-se la proporció d'insatisfets dins els seus electorats, especialment el PSC (13,1 punts més d'insatisfets), ERC (11,7 punts més) i ICV-EUiA (7,5 punts). CiU també veu pujar el seu percentatge d'insatisfets, tot i que en una quantitat menor que els anteriors tres partits (suma 4 punts més d'insatisfacció).

4. Transvasaments de vot

El resultat que es presenten a continuació, mostren la intenció de vot creuada pel record de vot dels ciutadans que es troben políticament satisfets i dels que estan insatisfets. Amb aquesta informació es pot identificar l'impacte de la satisfacció política en el transvasament de vot d'un partit a un altre o a l'abstenció/indecisió.

		Record									
		PP	CiU	ERC	PSC	ICV-EUiA	Altres	Abstenció	NP/NR/NC	Total	
Insatisfets	Intenció	PP	71,0	1,0	1,4	2,5	0,0	0,0	1,8	2,5	5,4
		CiU	11,6	75,0	8,1	8,4	4,5	0,0	13,4	9,4	24,7
		ERC	0,0	2,4	73,0	4,2	4,5	0,0	3,6	5,7	11,6
		PSC	0,0	2,4	0,7	47,3	0,0	0,0	5,4	9,4	12,0
		ICV-EUiA	0,0	0,0	4,7	7,6	54,5	0,0	1,3	1,6	5,3
		Altres	8,7	0,3	0,0	3,0	4,5	60,0	1,3	1,2	2,0
		Abs./Blanc	4,3	7,4	2,0	5,5	15,2	40,0	49,1	11,9	14,9
		NP/NR/NC	4,3	11,5	10,1	21,5	16,7	0,0	24,1	58,2	24,0
Total	n	69	296	148	237	66	5	224	244	1289	
Satisfets	Intenció	PP	68,2	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	0,8	2,6
		CiU	9,1	78,7	2,9	7,1	5,9	0,0	11,3	5,1	19,0
		ERC	0,0	2,1	74,1	4,6	4,4	0,0	7,5	16,1	18,0
		PSC	0,0	2,8	3,6	76,6	13,2	0,0	21,3	14,4	29,1
		ICV-EUiA	0,0	0,0	5,8	0,8	67,6	0,0	1,3	2,5	7,4
		Altres	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
		Abs./Blanc	0,0	2,1	0,0	3,8	0,0	0,0	31,3	5,9	5,5
		NP/NR/NC	22,7	12,1	13,7	6,3	8,8	0,0	25,0	55,1	18,2
Total	n	22	141	139	239	68	0	80	118	807	

Fidelitat i volatilitat dels electorats insatisfets

A la taula anterior es pot apreciar com el percentatge de fidelitat al PSC (electors que van votar als socialistes a les passades eleccions i que ara continuen expressant la seva voluntat de tornar-los a votar) entre els insatisfets és especialment baix (47,3%), sobretot en comparació amb els nivells de fidelitat de vot que recullen entre els insatisfets altres formacions com CiU (75%), ERC (73%) i PP (71%). Pel que fa a ICV-EUiA, també destaca la seva baixa fidelització, que supera a la del PSC, però que es queda en 54,5%.

Una explicació de les baixes fidelitats de PSC i ICV-EUiA entre els seus electorats insatisfets es troba en la volatilitat de vot i en la desmobilització. Per la seva banda, el PSC té a més d'una cinquena part (21,5%) del seu electorat insatisfet en situació d'indecisió (és a dir, posicionat en el NS/NC) de cara a les properes eleccions autonòmiques (que corre el risc de caure en la desmobilització), mentre que pel que fa als transvasaments de vot cedeix un destacable 8,4% del seu electorat insatisfet a CiU i un 7,6% a ICV-EUiA.

En quant a ICV-EUiA, concentra la volatilitat de vot dels seus electors insatisfets en un increment de la desmobilització, ja sigui per trobar-se en una situació d'indecisió (16,7%), o bé perquè expressen obertament la seva voluntat d'abstenir-se a les properes autonòmiques (15,2%).

L'electorat insatisfet d'ERC no sembla castigar al seu partit amb la mateixa intensitat que els electorats dels altres dos partits governamentals i, per tant, presenta únicament un transvasament de vot destacable cap a CiU (8,1% del seu electorat insatisfet) i un 10,1% d'indecisos que encara no sabrien que votar si ara es tornessin a celebrar eleccions.

CiU, per la seva banda, no mostra transvasaments de vot rellevants cap als altres partits, sinó que acumula la seva volatilitat en la indecisió de vot (11,5%) i en l'abstencionisme (7,4%).

Finalment, el PP mostra una destacable cessió de vot del seu electorat insatisfet cap a CiU (11,6%) i cap a altres formacions polítiques no parlamentàries (8,7%), deixant el seu volum d'indecisos i d'abstencionistes en nivells força reduïts i quasi sempre per sota de la resta de formacions.

Fidelitat i volatilitat dels electorats satisfets

En comparació amb l'opinió expressada pels electorats insatisfets, entre els satisfets, la fidelització del vot del PP baixa uns 3 punts (68,2%), mentre que la resta d'electorats veuen reforçada la seva fidelitat, pujant sempre aquest percentatge. En especial al cas del PSC, que mostra un diferencial entre els dos grups de gairebé 30 punts i situa la fidelitat dels satisfets en el 76,6%, la segona més alta després de la de CiU (78,7%).

A diferència dels transvasaments de vot de l'electorat insatisfet del PSC (que anaven cap a CiU i ICV-EUiA), entre els satisfets el transvasaments es dirigeixen ara cap a CiU (7,1%) i ERC (4,6%). Dins dels satisfets socialistes també es redueix considerablement el volum de l'abstencionisme que es rebaixa en més de 15 punts (ara es queda en un 6,3%).

Dins l'electorat satisfet d'ICV-EUiA s'observa un rellevant 13,2% d'enquestats que estarien disposats a transvasar el seu vot cap al PSC, i un 8,8% cap a la indecisió.

Per una altra banda, tant CiU com ERC, presenten un perfil similar, donat que un 12,1% de l'electorat satisfet de CiU i un 13,7% de l'electorat satisfet d'ERC, se situa, malgrat tot, en una posició d'indecisió de cara les properes eleccions autonòmiques.

Finalment, el PP, donada la seva menor fidelització de vot, cedeix un major percentatge del seu electorat satisfet a la indecisió (22,7%) i presenta un 9,1% disposat a canviar el seu vot en favor de CiU.

5. Efectes sobre la projecció de vot

La taula següent mostra l'associació entre la satisfacció política i la intenció de vot. En conjunt, es manté l'estructura de relacions entre les variables que s'observava a les anteriors medicions. Com més satisfet políticament està l'elector més probable és que voti algun dels tres partits que governen Catalunya, o a l'inrevés. Això és especialment vàlid pel cas del PSC, que capitalitza en major mesura la satisfacció política.

Correlacions d'intenció de vot amb l'índex de satisfacció política, evolució juny 2005 – març 2006

(Coeficients de correlació³)

	jun. 05	nov. 05	mar. 06
PSC	0,25	0,31	0,24
ERC	0,16	0,16	0,13
ICV-EUiA	0,06	0,09	0,06
CiU	-0,07	-0,04	-0,04
PP	-0,07	-0,16	-0,13
Abstenció	-0,27	-0,30	-0,21

³ Aquests coeficients varien entre -1 i 1, i informen sobre la intensitat i el sentit de l'associació entre dues variables. Si el coeficient s'apropa a 1 o -1, la relació és intensa; mentre que si s'aproxima a 0, l'associació és feble. D'altra banda, si el signe del coeficient és positiu, la relació entre les dues variables és del tipus: "com més satisfacció política, més vot al partit X"; mentre que si el signe és negatiu, la relació adopta la forma: "com més satisfacció política, menys vot al partit X".

Per altra banda, la relació entre la intenció de vot a ERC i la satisfacció política es manté a un nivell molt similar al de la resta de la sèrie. ERC segueix sent el segon partit pel que fa a la capitalització de la satisfacció. ICV-EUiA, que al novembre havia pres una mica més de rellevància, torna ara als mateixos nivells que al juny de l'any passat.

Al llarg de la sèrie la relació entre el vot als partits de l'oposició i la satisfacció política és baixa i negativa. Pren la forma d'una lleugera propensió a votar partits de l'oposició si s'estava insatisfet (o a la inversa). El mes de març, el vot als partits de l'oposició segueix estant poc relacionat amb la satisfacció política. De fet, en el cas de CiU aquesta relació estadística desapareix. En contrast, l'associació entre insatisfacció política i vot al PP s'ha mantingut en el mateix nivell que el novembre passat. En qualsevol cas, l'opció que segueix capitalitzant el malestar polític és l'abstenció, de manera que com més insatisfacció senti l'electorat, més probabilitats tindrà d'abstenir-se.

Conclusions

- En el primer trimestre de 2006 s'ha produït un disminució de la satisfacció política. Si al juny els satisfets eren el 44,8%, al novembre passen a ser el 38,7%.
- S'han produït canvis pel que fa als nivells d'insatisfacció política de cada perfil participatiu. A tots els perfils, excepte el dels abstencionistes, ha augmentat la insatisfacció al nivell més elevat de la sèrie de tres baròmetres realitzats. Això es fa especialment evident en el cas dels participatius.
- La insatisfacció ha augmentat a tots els electorats excepte el del PP. Aquest increment és més pronunciat entre els votants de PSC i ERC, sent destacable també en el cas d'ICV-EUiA.
- La fidelitat de vot a PSC i ICV-EUiA entre els insatisfets és especialment baixa, sobretot en comparació amb la fidelitat de vot de CiU, ERC i PP.
- Per altra banda, la fidelitat als partits del govern continua sent més alta entre els satisfets que entre els insatisfets. No obstant, CiU obté el percentatge més alt de fidelitat també dins el grup dels satisfets.
- El PSC segueix sent el partit més sensible a les oscil·lacions de l'índex de satisfacció. La intenció de votar als partits de l'oposició continua estant menys relacionada amb la satisfacció política. La forma principal per la qual es manifesta la insatisfacció política segueix sent l'abstenció.